

Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma vuosille 2022–2031

VD/10240/02.01.02.00/2022

RV/MR/PK/KVa/MT

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Yleiskaavan 2020 (kaupunginvaltuusto 25.1.2021 § 14). Sen tavoitteiden toteuttamista ohjataan muun muassa maankäytön suunnittelun ja toteutuksen ohjelmointiin liittyvillä strategisilla linjauksilla ja asemakaavoituksen työohjelmalla. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma toteuttaa omalta osaltaan Vantaan yleiskaavaan tavoitteita ja se on laadittu valtuustokauden Kaupunkistrategian linjausten ja tavoitteiden pohjalta yhteistyössä toimialojen kanssa vuosille 2022–2031.

Kaupungin hallintosäännön 3 luvun 7 § mukaan Talouden ja strategian palvelualueen tehtäväksi on määritelty talousarvion valmistelu sekä investointien ja kaupunkitasoisen palveluverkon ohjaus.

Kaupunkikonsernin toimitilainvestoinnit perustuvat kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitteluun ja kaupunkitasolla tehtävään investointien priorisointiin.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma ohjaa vuotuista toimitilainvestointiohjelman laatimista. Toimialojen toimitilainvestointiesitysten tulee olla kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa vuosille 2022–2031 esitettyjen linjausten mukaisia sekä edistää palveluverkkojen tavoitetilan saavuttamista.

Palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin asukkaille tarjoamia palveluja ja niiden palveluverkkoa. Palveluverkolle soveltuvien tonttien kaavoitusta ja tonttien luovutusta on ennakoitava ja suunniteltava pitkällä tähtäimellä. Palveluiden tilatarpeiden muutoksia hallitaan säännöllisellä palveluverkkosuunnittelulla ja ratkaisuvaihtoehtoja tutkitaan alueellisilla tai palvelukohtaisilla selvityksillä. Tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen, mikä vastaa myös kaupungin väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisääntymiseen.

Kaupungin kehityksen ohjaaminen nykyiseen rakenteeseen, keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille kasvattaa palvelutarpeita näillä alueilla. Kaupungin kokonaisedun mukaista on varmistaa jatkossa, että rakentamisolosuhteiltaan hyviä palvelurakentamisen tontteja on riittävästi sekä kaupungin omiin uudis- ja täydennysrakentamistarpeisiin, että tulevan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarpeisiin.

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman valmistelu

Kaupunginvaltuuston 31.1.2022 hyväksymien strategian linjausten mukaisesti talousohjaus on valmistellut yhteistyössä toimialojen kanssa kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman vuosille 2022–2031.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelman sisältö on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa on palveluverkkosuunnitelman lähtökohtia sisältäen strategian- sekä yleiskaavan tavoitteita kaupunkirakenteen tiivistämiseksi ja keskusta alueiden kehittämiseksi. Se sisältää asuntorakentamisennusteen tiedot sekä väestöennusteen tiedot vuoteen 2045 saakka. Vastuullisuus ja resurssiviisauden tiekartan tavoitteet sisältyvät ensimmäiseen osioon samoin kuin kaupungin taloutta ja elinvoimaa koskevat tavoitteet.

Toinen osa sisältää palvelujen järjestämisen tavoitteet ja yleiset periaatteet. Toimialoittain ja palvelualueittain on käyty läpi palveluverkkoja koskevat palvelujen kehittämistä koskevat linjaukset sekä palveluverkkojen kehittämisen tavoitteet. Toimialan palvelujen kehittämislinjausten ja alueen väestön kasvuun perustuen palveluverkkojen kehittämistarpeet on tuotu esiin kaikilla suuralueilla. Osio sisältää myös kaupungin yhteiset palveluverkkoasiat sekä tietoja toimialojen sähköisten palvelujen kehittämishankkeista.

Palveluverkkosuunnitelmasta on tehty tiivistelmä MATTI-järjestelmän Tarinakartta tuotteella. Tarinakartasta löytyvät tiiviissä muodossa muun muassa kaupungin strategiset tavoitteet, palveluverkkoa koskevat kärkihankkeet, toimialojen palveluverkkojen kehittämislinjaukset sekä keskeiset palveluverkkoa koskevat uudisrakentamishankkeet:

<https://matti.vantaa.fi/portal/apps/MapJournal/index.html?appid=7748e6d35a6142c5a1ac14d6d5242fe2>

Kaupungin hankejohtoryhmä on toiminut kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman laadinnan ohjausryhmänä. Palveluverkkosuunnitelman sisältö määriteltiin työryhmässä yhdessä toimialojen asiantuntijoiden kanssa. Talousohjaus on vastannut taustatietojen kokoamisesta sekä koordinoitunut palveluverkkosuunnitelman laatimista. Suunnitelmaa on valmisteltu toimialojen asiantuntijoiden kanssa kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun työryhmässä. Asukaskysely palvelujen saavutettavuudesta on toteutettu OsallistuvaVantaa.fi:ssä 14.1.-18.2.2022.

Kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaluonnosta on käsitelty kevään 2022 aikana hankejohtoryhmän kokouksissa, kaupunginvaltuuston iltakoulussa 5.5.2022 (asukaskyselyn tulokset), valtuustoseminaarin ryhmätöissä 13.5.2022, kaupungin johtoryhmässä 16.5.2022, kaupunginhallituksen iltakoulussa 6.6.2022, kaupungin yhteistoimintaryhmässä 21.6.2022 sekä vaikuttamistoimielimissä. Hankejohtoryhmä päätti pyytää lautakunnilta lausunnot palveluverkkosuunnitelmasta kesällä 2022.

Lautakuntakäsittelyt

Lautakunnilta on pyydetty lausunnot Kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta 2022–2031. Lausunnot on käsitelty kaupunkitilalautakunnassa 10.8.2022 § 7, kaupunkiympäristölautakunnassa 23.8.2022 § 5, Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnassa 12.9.2022 § 6, sosiaali- ja terveyslautakunnassa 12.9.2022 § 7 ja kaupunkikulttuurilautakunnassa 13.9.2022 § 10.

Kaupunginhallitus 19.9.2022 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 liitteineen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 10.10.2022 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 liitteineen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään *täydentämällä* ja *muuttamalla* liitettä Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 seuraavalla tavalla:

2. Palveluiden järjestämisen tavoitteet, yleiset periaatteet ja linjaukset, Yleiset periaatteet, ensimmäinen periaate:

"Palvelut sijaitsevat pääsääntöisesti raideliikenteen ja joukkoliikenteen laatukäytävien varsilla ja ne ovat helposti sekä kestävästi saavutettavia (esteettömyys, julkinen liikenne, kävely, pyöräily). *Myös palveluiden saavutettavuus autolla huomioidaan. Palveluiden hyvä saavutettavuus kestävin kulkumuodoin ei poissulje niiden saavutettavuutta myös autolla.*"

2.1.1 Varhaiskasvatus, Kartta 1. Varhaiskasvatuksen palveluverkko 2022–2031 muutetaan vastaamaan paremmin palveluiden sijaintia.

2.1.1 Varhaiskasvatus, ensimmäinen kappale:

"Lähipalvelun kriteerinä on saavutettavuus, joka tarkoittaa, että enimmällä osalla käyttäjistä palveluun on matkaa enintään 1,5 km tai ~~määritelty riittävä joukkoliikennetiheys. Riittävän joukkoliikennetiheyden kriteeri on, että yhteys toimipisteeseen kestää enintään 30 minuuttia~~ *matka julkisella liikenteellä kestää enintään 30 minuuttia.*"

2.1.2 Perusopetus, Perusopetuksen palveluverkon kehittäminen, sivu 26, kolmas kappale:

"Oppilashuollon palveluiden ja tilojen järjestämisen vastuu siirtyy hyvinvointialueelle, mutta ~~todennäköisesti palvelut tulevat jatkossakin säilymään kouluissa ja oppilaitoksissa. kaupungin tahtotilana on, että palvelut jatkossakin säilyvät kouluissa ja oppilaitoksissa. Tästä syystä hyvinvointialueen palveluksessa olevat työntekijät on otettava mukaan tilojen suunnitteluun.~~ Lakisääteisten oppilashuollon palveluiden (terveydenhoitaja, lääkäri, koulupsykologi ja kuraattori) lisäksi kouluilla työskentelee jo nyt myös mm. psykiatrisia sairaanhoitajia, sosiaaliohjaajia ja nuorisotyöntekijöitä."

2.2 Kaupunkikulttuuri, toinen kappale:

"Kaupunkikulttuurin palveluverkon toimitiloja kehitetään monikäyttäjäperiaatteen mukaisesti. *Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että kaikilla suuralueilla on monitoiminen kulttuuritila, jossa yhdistyvät kaupunkikulttuurin eri palvelut.*"

2. Palveluiden järjestämisen tavoitteet, yleiset periaatteet ja linjaukset, kokonaan uusi luku 2.5 Ruotsinkieliset palvelut:

"Vantaa on virallisesti kaksikielinen kaupunki. Jokaisella asukkaalla ja luottamushenkilöllä on Vantaalla oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Kaupungin on lisäksi järjestettävä mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Vantaan kaupungin hallintosäännössä todetaan näin: "Hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä on otettava huomioon suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeus saada palveluja heidän äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi kaikilla kunnan tehtäväalueilla."

Kaupunginvaltuuston esityslistat ja pöytäkirjat on käännetty ruotsiksi ja löytyy internetsivuilta paatokset.vantaa.fi. Myös tärkeät lehdistötiedotteet, talousarviot, tilinpäätökset, ilmoitukset,

asemakaavat ja kadunnimet käännetään. Kukin toimiala vastaa viestintämateriaalinsa tuottamisesta ruotsiksi.

Ruotsinkielisten palvelujen palvelualue vastaa ruotsin kielen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä.

Ruotsinkielistä nuorisotyötä järjestetään ruotsinkielisten kasvatuksen ja oppimisen palvelujen kautta. Pääkaupunkiseudun ruotsinkielistä työpajatoimintaa toteuttaa Nuorisotyöpaja Sveps (Svenska produktionsskolan) Helsingissä. Vantaan ruotsinkielinen nuorisotilatoiminta järjestetään yhteistyössä Norr om Stan ja Folkhälsan i Östra Helsingen-yhdistysten kanssa.

Kulttuuripalveluiden kahdessa yksikössä, kuvataidekoulussa ja musiikkiopiston ruotsinkielisessä yksikössä, annetaan opetusta ruotsin kielellä. Kulttuuripalveluissa järjestetään myös ruotsinkielistä toimintaa isojen tapahtumien ja festivaalien yhteydessä ja tämän lisäksi kaupunkikulttuuri järjestää perinteiset ruotsinkieliset tapahtumat kuten svenska veckan ja Lucia-kulkue. Urheilu- ja harrastustoimintaa järjestetään myös ruotsiksi, ja kirjasto tarjoaa ruotsinkielistä toimintaa. Vantaan aikuisopisto järjestää kursseja ruotsinkieliselle väestölle. Vantaan kaupungilla hyödynnetään ostopalveluita sekä kuntien välistä yhteistyötä ruotsinkielisten asukkaiden palveluiden järjestämisessä. Kaupunkiympäristön ja kaupungin strategia ja johdon eri palvelualueilla on nimetty erilliset ruotsinkielisistä asioista vastaavat henkilöt.

Ruotsinkielisten palvelujen palvelualue vastaa kaupungin ruotsinkielisten palvelujen koordinoinnista. Tärkein tehtävä on varmistaa, että ruotsinkieliset saavat tietoa siitä, mistä he voivat saada palvelua äidinkielellään. Eri palvelualueiden viranhaltijoiden ruotsin kielen taito kartoitetaan ja täydennys- ja kielikursseja tarjotaan tarpeen mukaan, jotta ruotsinkieliset asukkaat voidaan ohjata äidinkielenä tuntevien viranhaltijoiden luo. Ruotsinkielinen palvelualue tiedottaa kielilaissa säädetyistä vaatimuksista ja oikeuksista yhdessä svenska kommitténin ja kaksikielisyystyöryhmän kanssa. Ruotsinkielisten palvelujen palvelu huolehtii myös yhteydenpidosta kaupungin ruotsinkielisiin yhdistyksiin.”

3.1.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut, Perusopetus, ensimmäinen kappale:

”Väestöennusteen 2021–2031 mukaan Tikkurilan alueelle tarvitaan tarkasteluajanjaksolla yksi uusi yhtenäiskoulu, mutta tontteja tulee varata myös ajanjakson jälkeistä perusopetusikäisten määrän kasvua varten. Kun aikuisopisto mahdollisesti siirtyy Jokiniemen oppimiskampukseen, tontti varataan Y-tontiksi, mahdollisesti mm. perusopetuksen kasvaviin tilatarpeisiin.”

3.4 Kivistö, ensimmäinen kappale:

”Kivistön keskustassa suunnittelun lähtökohtana on ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen. Tärkein toimenpide ilmastonmuutoksen näkökulmasta on kaupunkielämän perustana oleva kävelykaupunki, jossa luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutoksen haasteet on huomioitu.”

3.4.4 Kaupunkiympäristön palvelut, ensimmäinen kappale:

”Arjen lähipalvelut kuten päiväkodit ja lähikaupat löytyvät naapurustosta ja koko keskustaa palvelevat toiminnot keskittyvät Kivistön ja Lapinkylä asemakortteleihin sekä niiden välille kauppakatuja varsille. Kivistön suuralue on pinta-alaltaan suurin Vantaan suuralueista, ja se on otettava huomioon Kivistön keskustan suunnittelussa. Keskustan ja sen palveluiden on oltava hyvin saavutettavissa kävellen, pyörällä, autolla ja joukkoliikennettä käyttäen.”

3.4.4 Kaupunkiympäristön palvelut, kolmas kappale:

"Autojen kadunvarsipysäköintiä kehitetään palvelemaan erityisesti lyhytaikaista asiointi-, palvelu- ja vieraspysäköintiä. *Kivistön keskustassa turvataan riittävä määrä pysäköintipaikkoja, jotta suuralueen asukkaat pääsevät keskustan palveluiden äärelle.*"

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty ja muutettu esitys.

Merkittiin, että perussuomalaisten kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

"On tarkasteltava Tuomelan koulun palauttamisesta opetuskäyttöön luokille 1–4. Lounais-Vantaan uudet peruskoulut Rajatorppa ja Hämeenkylä rakennettiin niin ahtaiksi, että kummassakin koulussa yksi luokka-aste kiertää luokasta toiseen. Myös Pähkinärinteen ja Askiston koulut ovat tupaten täynnä."

Kaupunginvaltuusto 19.12.2022 § 5

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 liitteineen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että valtuutettu Sirpa Kauppinen jätti asiaan seuraavat pöytäkirjalausumat, joihin keskustan valtuustoryhmä, kristillisdemokraattien valtuustoryhmä, perussuomalaisten valtuustoryhmä ja varavaltuutettu Elina Nykyri yhtyivät:

"Tilanteessa, jossa koulujen niukka mitoitus vaikeuttaa opetusta ja oppimista, palveluverkkoa tulee tarkastella uudelleen."

"Sisäilmasta aiheutuvan terveyshaitan tasoa tulee seurata etenkin merkittävän ja sietämättömän terveysriskin kohteissa.

"Päivähoitopaikkojen riittävyys lähellä tulee turvata."

"Palveluverkkokyselyssä nousseisiin puutteisiin joukkoliikenteessä on hyvä hakea ratkaisuja."

Liitteet:

- Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031
- Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031, liitteet
- Lautakuntien lausunnot kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: erityisasiantuntija Kirsi Vaten, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi